

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljke in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemamo stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četverstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Slovenstvo ob Adriji.

O pomenu naših primorskih krajev za celokupni narod slovenski govoriti bi bilo odveč, četudi je žalostna resnica, da Slovenci iz ostalih dežel, iz Kranjske in Štajerske ne posvečajo našim primorskim krajem one pozornosti, ki jo oni radi svojega naravnost velikanskega pomena za celokupni naš narod zaslužijo.

Ne mislimo s tem, da bi se morale zanimati za primorske kraje — posebno za Trst — slovenske politične stranke kot take, nasprotno, stojimo prej kot slej na na edino pravilnem stališču, da bi taki boji, kot jih imamo n. pr. na Kranjskem in — to naglašamo — ki so na Kranjskem tudi umljivi, ker so tam drugačne razmere, tukaj na obali Adrije, bili škodljivi, ker bi se že itak majhne naše sile s tem, da bi se trošile v strankarskem boju, zmanjšale in oslabele bi naša odpora moč. Ali narod kot tak bi se moral zavedati velikanskega pomena naših postojank ob Adriji in jih podpirati na vse mogoče načine in z vsemi sredstvi.

Slovenstvo ob Adriji je danes v glavnem prebujeno, četudi se še velike množice našega ljudstva ne zavedajo svoje narodnosti in je treba še ogromnega, naporenega in sistematičnega dela, predno se doseže, da se število naših narodnih nasprotnikov ne bo množilo z ljudskim dotokom v primorska mesta iz čisto slovenskega zaledja. Tega ne upamo in ne pričakujemo, da bi renegatstvo in tujčevanje popolnoma izginilo, ali doseči se da vsaj to, da postanejo renegati samo nečaste izjeme, da se raznarodovanje ne bo več vršilo v masah, kot se je vršilo nekdanj in se vrši deloma tudi še danes.

Zboljšalo se je v tem oziru marsikaj, danes računajo tudi nasprotniki s Slovenci ob Adriji kot z močnim političnim in gospodarskim faktorjem in ne govorijo o nas več z onim zaničevanjem in omalovaževanjem, kot so govorili še pred nekaterimi decenijami in ako hočemo biti pravični — to hočemo biti — pa na vsak način — moramo priznati, da ni bilo lahko delo, ki so ga izvršili v tem oziru oficijelni zastopniki primorskega in prvi vrsti tržaškega slovenstva. Ne, to delo nikakor ni bilo lahko in večkrat niti hvaležno ni bilo, ali ti oficijelni zastopniki tržaškega slovenstva pri vsem tem ne bi imeli biti tako občutljivi, da bi bili užaljeni radi vsake kritike njihovega delovanja kakor da bi morali biti oni izvzeti iz kritike, na katero mora biti pripravljen vsakdo, ki mu je ljudstvo poverilo kakršnibodi mandat, ki zastopa ljudstvo v kakršnem si bodi javnem zastopu.

Tudi v Trstu so se razmere že zdavnaj spremenile, naše javno življenje se je razvijalo paralelno s probujo narodne zavednosti, četudi ne v oni smeri kot v drugih slovenskih deželah — kar niti koristno ne bi bilo —, danes se ne morejo več važna in težka narodna vprašanja reševati med štirimi zidovi kake male sobe, vodstvo mora stati v vednih in stalnih stikih z ljudstvom, ki mora biti vedno poučeno o vsem, na noben način pa se ne bi smelo odbijati od narodnega dela nikogar, ki hoče dati, ker netolerantna ekskluzivnost nikdar in nikjer ni bila niti dobra, niti koristna.

Slovenstvo ob Adriji napreduje, ali napredovalo bo še bolj, ako pride nje-

govo vodstvo do edino pravega spoznanja, da je vsako delo bolje izvršeno, ako pri njem sodeluje več moči in da je ona netolerantna ekskluzivnost, ki je se tako ukoreninila ravno v Trstu, znamenje prevelike ozkosti, deloma pa tudi znamenje slabosti, ki je to vodstvo ne bi smelo poznati.

Vojna v Afriki.

Ako vpoštevamo razmere, v katerih se je ta vojna pričela, ter jih primerjamo z današnjimi smo glede položaja kmalu na jasnem. Poročilo generala Caneve, da je namreč Italija vojaško preslaba boriti se proti gerilja vojsko vođenin Arabcen, je napravilo po vsej Italiji mučen globok utis. Kaj pa ves slavošpev časopisja, da bo „la nostra vittoriosa armada“ kmalu zasedla obe anektirani provinci kaj pa bahanje s polnimi blagajnami, kaj pa velika 115.000 mož broječa vojska; ali vse to še ne zadostja? Tako se vprašuje sedaj že dobrodu zbegano ljudstvo. Poleg tega pa vlada absolutno ne misli sklicati parlamenta, ter je v to svrhu že začela podkupovati — opozicijske poslance. Največji kričarji v soc. dem. zastopu v parlamentu so že tiho. Še celo izdajatelj satiričnega lista „L' Asino“ (Osel), znani kričar slovenski renegat Podreka, na katerega so tudi naši renegati silno ponosni, se je pustil podkupiti, ter je „nakupil“ od laške vlade, krasno in veliko posestvo v bližini Tripolisa, in sedaj je mirna Bosna. Seveda vse to ne pomaga. Ljudstvo odpira oči in oni rezervisti, ki so izven domovine, ter imajo doma deco ali pa posestvo, dobivajo od svojih ožjih rojakov pisma, naj nikar ne hodijo iskati svojega groba tja doli na afrikanski pesek, ker masakriranje, ki ga turški vojaki pod geslom zob za zob unganjajo, pretresava mozeg ubogim, kakor vrabci plahim — italijanskim „j u n a k o m“. Tudi tržaška gofča pod imenom „Il Piccolo“ bi lahko priporočala tem svojim ljubim „vrabcem“ (tako naziva prosti primorski narod regnikole) naj gredo svojo junaško kri razlivi po pesku, ki silno potrebuje dobrega — gnoja. Saj bodo kapitalisti baje Tripolis „kultivirali“. Raje, kakor da razmaže vsak dan na hektolitru črne tinte proti Slovincem, naj bi svoje ljubljence navduševal za to tako slavno vojsko, ki ima predvsem namen dokazati, da so Lahi junaki. Toda tega ne vidimo, pač pa vidimo, da ima prav isti „Il Piccolo“ sam v službi ljudi, ki bi morali v vojsko, a trž. magistrat ima poleg laških banditov, ki so pustili prevroča tla „kulture“ Italije, kjer jih čaka kazna za kak zločin, sedaj v službi še polno „j u n a k o v“ ki si ne upajo v vojno. In ti odjedajo kruh domačinom Slovincem. Veliko senzacija je vzbudilo po vsej Italiji konfisciranje pesmi „La canzone dei Dardanelli“, ki jo je glasoviti italijanski pesnik Gabriele d'Annunzio že prej priobčil v listu „Corriere della Sera“ v Milauu, potem pa še v zbirki vojnihi pesmi ponatisnil. V tej pesmi se pesnik silno zaničljivo izraža o nekem starem vladarju. Zato jo je morala naša ljubeznjiva zaveznica — zapleniti. Čudno, pa nas to ne briga. Irredentovci so pa vsled tega silno jezni, ter so Gabriela d'Annunzia pozvali, naj ne stavi več svojega peresa v službo domovine. Toda ubogi Gabriele jih ne uboga,

ter še vedno speva slavno laško kopje, ki počiva na lavorikah barbarij doli v Afriki, in čaka, da se stvar reši diplomatskim potom. Njemu namreč takle pesmi silno ne-sejo, a to je tudi nekaj, saj so mu po leti na dražbi prodali vse, pustili so mu samo njegovo — psico. — Na Turškem pa vlada mir pred viharjem. Vlada ima namreč priliko skleniti mir, ker bi se tudi Italija dala na kak način pregovoriti, da bi Tripolis in Cirenajko — plačala. Toda temu ni turška javnost naklonjena in tako si vlada prav nič kaj ne upa skleniti miru, dasiravno ve, da bo morala vsako zavlacanje drago plačati. V Albaniji, v Zemunu in sploh povsod se pripravlja kronična turška revolucija, ki bo letos še bolj krvava kot kedaj poprej, ker Malisori prav dobro vedo, v kakem položaju se nahaja bolni mož. Črnogorski Nikola pa kakor vsako pomlad pre-rokuje svoja junaštva — narodu, dočim laški franciškani po Balkanu od italijanske vlade razstreseni, takorekoč napovedujejo križarsko vojsko. Na bojišču pa, seveda — nič novega.

Iz slovenskih krajev.

Iz Borovnice. Gosp. G. in R. že dolgo časa ne da žilica miru. Odkar je „Jutro“ posvetilo v našo postajo, iščeta in vohata, kdo se je to drznil in preganjata pri tem popolnoma nedolžne uslužbence. Omenjena gospoda bi storila veliko bolj, če bi nemškutarja Slanovica podučila olike in mu obenem tudi razjasnila, kako zna postopati napram svojim podrejenim uslužbencem. G. Slanovic naj ima vedno pred očmi, da sta mučenje in tlaka prenehala že z letom 1848. Odločno protestiramo proti temu, da bi se puščalo 45 let starega moža za kazniti na eni nogi, samo da bi se izkazalo če je trezen ali ne. Kje se je g. Slanovic neki naučil takih navad. Ne vemo, kaj poreče k temu g. nadsvetnik Grundner? Gotovo se mu take stvari dopadejo ali pa noče vedeti zanje. Mogoče je g. nadsvetniku znano, kako se poceni vozi zelje na stroju in pobira po tleh neke vrste ptic. Mislim, da smo pred odločbami vsi enaki, ne da bi bilo kaj posebnih ljubljencev ala Slanovic.

Opazovalec.

DNEVNE VESTI.

Zadnji udarci. Sedanje seje nižjeavstrijskega deželnega zbora so silno zanimive. Ne morda radi tega, da bi bila kaka obstrukcija, da bi se sprejeli kakšni važni predlogi v korist ljudstva, ampak zgolj radi tega, ker prihajajo na dan vedno večje zanimivosti iz ere vsemogočnosti sedaj že skoro popolnoma razpadle nemške krščansko-socijalne stranke. V deželnem zboru pitajo napredno delegacijo dan aa dnevom s čednimi razmerami v svoji propali stranki in uče drug drugega, kako se lahko pride poceni do mastnih korit in poslanskih mandatov. Medsebojni boj teh čednih poslancev postaja vedno bolj oster in vedno bolj zanimiv in vse kaže, da hočejo krščansko socijalni poslanci sami zadati svoji stranki zadnje udarce, od katerih se ne bodo nikdar več opomogli. Krščansko-socijalna stranka je imela že od nekdanj v stranki celo četo lačnih volkov, ki se hočejo sedaj, ko

so zgubile svoje voditelje, poklati sami med seboj. Do tega je pač moralo priti že iz čisto naravnih vzrokov. Gotovo je, da bo ta proces imel svoje posledice že pri dopolnilnih volitvah v dunajski občinski svet, kjer kršč. socijalci še vedno neomejeno vladajo in gospodarijo. Če dobe napredne stranke večino enkrat tudi v dunajskem občinskem svetu, tedaj si lahko krščanski socijalci takoj napravijo nagrobni spomenik, ki jih bo še pozno spominjal, kako minljiva je slava sveta.

Velika nesreča. V Opatiji se je dne 30. januarja pripetila velika nesreča. Podrl se je namreč gruča neke nove stavbe. Dva delavca sta padla pri tem na tla. Mihael Beloševič je obležal na mestu mrtve, njegov kolega pa je bil nevarno poškodovan na glavi. Prepe-ljali so ga napol mrtvega v bolnišnico v Reko.

Usoda štajerskega deželnega zbora. Štajerski deželni zbor je že odgođen. Vsa pogajanja nemške nacionalne večine s slovenskimi klerikalci so se ponesrečila. Kriza se je z odgoditvijo deželnega zbora le še povečala. Faktum je, da je dobila slovenska klerikalna delegacija direktno iz Kranjske navodilo, naj vstraja do zadnjega pri svoji obstrukciji in posluša doseči razpust štajerskega deželnega zbora. Klerikalci namreč trdno upajo, da v slučaju novih volitev iztrgajo slovenskim naprednjakom njih zadnji deželno-zborski mandat dr. Kukovca, ki je izvoljen v skupini trgov. Toda dosedaj se nakana klerikalcev, da bi dosegli razpust deželnega zbora še ni posrečila, kljub temu, da so z gotovostjo računali na razpust. Dežela je zopet vrgla celih 40.000 kron takorekoč skozi okno. ne da bi imela od tega vsaj majhen vspeh. — Vse sedanje seje deželnega zbora so bile brezplodne, poslanci so pa le prejeli svoje mastne dijete. Tako zapravljajo klerikalci deželni denar, škodo pa bo imelo od tega zopet ljudstvo.

Dvojezičnost vodi k slavizaciji. Kakor hudič križa, tako se boji dični „Il Piccolo“ Slovanov, zlasti pa nas Slovencev. Svojim zelenordčebelim backom ki jim pravi „gli nostri lettori“, to je, naši čitatelji slika vsak dan hudiča na steno, a namesto hudiča se mu vedno prikaže — Slovenec. Z vso mogočo sofisterijo, v kateri je ravno ta časnikarski čifut silno bogat, hoče dokazati, da se italijanskim uradnikom ni treba skupno, že v gimnaziji učiti slovenskega jezika, pač pa kdor hoče biti c. kr. uradnik, ta naj se uči tega jezika, s katerim panslavist dr. Tuna slavizira Primorsko — sam zase, kakor se mora marsikdo učiti drugih jezikov, ako hoče zasesti kako mesto v dotičnem kraju. Večje nelogičnosti in sleparije, pri najboljši volji „Il Piccolo“ ni mogel napisati. Saj mu je vendar predobro znano, da ni skoro nobenega mesta več v c. kr. službah na Primorskem, kjer bi se ne zahtevalo znanje slovensčine ali hrvaščine. Prav gotovo pa ga danes 20 let ne bo, ker Slovincem tu vedno bolj napreduje Lahonstvo pa gre vedno bolj rakom zvižgat, ker umetno hranjeni bolniki — tudi umro. Prof. Baccio Ziliotto namreč odločno odklanja željo italijanskih staršev v Gorici, da bi se na goriški gimnaziji poučevala slovensčina kot obligaten predmet, mesto francoščine. On pravi, da vidi rešitev italijanstva Primorja v tem ako noben Lah ne zna nobenega drugega deželnega jezika kot italijanskega, ker le tako pravi, da bodo ostale vezi trdne. Tudi mi pravimo, da bodo

LISTEK.

Nostradamus.

V.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaurevers.

Ignacij de Loyola, videč, da kraljica vstaja se je dvignil istotako in stopil k njej, ne kakor stopi ubog menih k vladarici, nego kakor monarh, hi občeje z žensko svojega rodu. Dasi je stal že ob skrajni meji svojega skoraj sedemdesetletnega življenja, in so mu bile poteze že otrple, kakor da je smrt začela rezati vanje svoj pečat, vendar je bil ohranil tisto nenavadno eleganco nastopa, ki je nikoli ni mogel zatajiti. Nosil je, s postavnostjo, ki bi jo bil rad posnemal marsikaj mlad velikaš, kavalirsko obleko iz vijoličastega baršuna, razkošno v svoji enostavnosti. Toda pod jopičem mu je visel škapulir z vezenim škrlatnordečim srcem Jezusovim, na njem štiri črke, ki so bile najmočnejši znak najmočnejše oblasti:

A. M. D. G.

Fin toležanski rapir mu je brenketal ob strani; toda če si prijel za križasti ročnik, če si izdrl rezilo, si videl na ploskvi vrezane besede:

„Vojščak Kristov sem.“

Na njegovem nekoliko koščnem obrazu je vladala strašna vedrost.

Njegov pogled izmučen od pobožnosti še bolj nego od starosti, se je svetil včasih z ledenim bleskom. Lahna šepavost desne noge, ki mu je bila ostala po rani, zadobljeni v mladih dneh pri Pampeluni, mu niti malo ni kratila tiste visokomerne gracije, ki jo je zaman izkušal prikriti pod namembeno ponižnostjo.

Za hip sta se spogledala. Bili sta dve enakorodni sili, ki sta gledali druga drugu v obraz.

„Madame,“ je dejal Loyola, „ali ste trdno namenjeni? Ali ste se premislili?“

„Premišljeno je, messire,“ je rekla Katarina. „Idiva, čas je že zdavnaj!“

Menih pa jo je ustavil z migljajem roke in se lahno naklonil.

„Madame,“ je dejal s tistim vnkljivim in obenem harmoničnim glasom, ki je dajal njegovi zgovornosti tolik čar, „madame, vi,

ki ste velika kraljica, boste tudi vojvodka svete Cerkve. Zaslutil sem v vas eno tistih bojevitihi duš, ki jih pošlje včasih Bog na svet, da širijo njegove besede, bodisi s prepričevanjem, bodisi s silo. Madame, treba je zatreli krivoverstvo. Madame, treba je zatreli znanost, prokletu mater krivoverstva. Madame, vas sem zaznamoval pokorščini in češčenju francoskih zaupnikov. In ravno, ko mislim, da sem dovršil svoje delo, in hočem iti umret v Rim, zadovoljen, da morem reči sv. Očetu, da je usoda najlepšega kraljestva na krščanskem svetu v dobrih rokah — kaj mi pravite, madame? Da se hočete posvetovati s čarodajem, z nekakim vedeževalcem ali zvezdogledom, s kreaturo zlodejvo — ne, še hujše z učenjakom! . . .“

Katarina se je nasmehnila.

„Messire,“ je dejala, „res je, kraljica sem. Nadejam se zmaga nad krivoverstvom. Prav pravite, da sem vojskovodka Kristova. Toda sem tudi ženska. Poslušajte! Par dni je šele, odkar jo prišel Nostradamus v Pariz. In že se širi njegov sloves po mestu liki požar. Prišel je, a njegova slava je dospela pred njim. Pravijo — a čemu! Hočem govoriti z njim messire. Hudo mi je. Bojazni me mučijo. Ponižana sem. Umiram od kopr-

nenja, da bi mogla spoznati bodočnost. In zato hočem govoriti s tem človekom, ki je zmožen, odpreti mi vrata skrivnosti in mi povedati, iz česa sestoji moj jutri.“

„Bogu edinemu, madame, je dovoljeno staviti taka vzišena vprašanja.“

Nov usmev je zablodil po bledih ustnicah Katarine.

„Govorila sem z Bogom,“ je dejala.

„Molila sem, po vaših nasvetih in po formuli, ki ste mi jo dali, častiti oče. Toda moči nebeške mi niso odgovorile.“

„No, torej?“ je vprašal goreče Ignacij de Loyola.

„No, torej!“ je odgovorila Katarina z zamolkim glasom, „ker je nebo gluho, se hočem pomeniti s peklom.“

General jezuitskega reda se je odmeknil, prekrizal se resnobno in zamrmral:

„Fiat voluntas tua.“

„Trden namen imam, priti do jasnosti“, je povzela Katarina. „In glejte, messire, če bi šlo samo zame, bi bila še dovolj potrpežljiva, da bi znala čakati. Saj se premagujem že celih petindvajset let. Vem, da da pride moja ura. Toda Henrik, častiti oče, Henrik, moj dragi kerubin . . .“

„Henrik?“ je vprašal menih.

Lahom vrat zadrignile, ako se še pravočasno ne otresejo zlovesčega Pikolovega sofisma, ter preko te gospodujoče kliše ne napravijo reda v svojih vrstah. Ako namreč dvojzličnost vodi k slavizaciji potem za italijanstvo Primorja ni nobene „žavbe“ več, ker po dva jezika vsak Slovan, a tudi uradnik obvladuje, če pa jih Lahi nočejo, bodo pa toliko prej videli Pikolovega hudiča — Slovana.

Nemški nacionalci proti Wastianu. Dne 30. januarja so imeli nemško-nacionalni zaupniki volilnega okraja mestne skupine Gradec, v Gradcu svoje zborovanje, na katerem so razpravljali o politični situaciji radi obstrukcije slovenskih klerikalcev v štajerskem deželni zboru. Na shodu je nastopilo več govornikov, ki so vsi vehementno napadali Slovence, izrekli pa ohenem tudi marsikatero pikro besedo na račun Wastianove nestrpne politike. Nemško nacionalni poslanec Franz je za ozirom na Wastianovo postopanje predlagal sledečo resolucijo: „Zborovalci vzamejo z najgloblje obžalovanjem in ogorčenjem na znanje, da se podajajo posamezni člani nemške večine (Wastian, Ormiz in tovariši) v popolnem neumevanju svojih dolžnosti, ki jim nalagajo da vpoštevajo vse interese nemškega naroda, na enake stranpoti, kakor Slovenci“. S to resolucijo je izrečno povedano, da so ravno Wastianovi dotidni, ki ovirajo delovanje štajer deželnega zbora in tirajo deželo v propast.

Stavka puljskih občinskih delavcev končana. Pogajanja med zastopniki občinskih delavcev in mestno občino so bila na Svečnico zaključena v prilog delavcev. Mestna občina je ugodila skoro vsem, v posebni spomenici predloženim zahtevam delavcev po zbolšanju gmotnega položaja. Že na Svečnico zvečer so zopet nekatere kategorije sprejele delo. V soboto zjutraj pa so začeli delavci pri vseh občinskih podjetjih z delom.

Slovenska zmaga. V Lombušu pri Mariboru so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci na vsej fronti. Nemci se niso upali niti prikazati na volišču.

Slovensko gledališča v Trstu. Danes popoldne ob 4. in pol repriza V. Parmove opere „Caričine amazonke“. — Zvečer ne bo predstave.

Protežiranje Nemcev. Za železniškega zdravnika na progi Celje-Velenje je bil mesto umrlega dr. Bergmanna popolnoma na tihem brez vsakega razpisa imenovan dr. Premščak iz Celja. Protežiranje nemškutarjev na škodo Slovencev presega res že vse meje.

V sedmih urah z Dunaja v Trst. S prvim majem t. l. bo vozil na progi Dunaj-Trst nov brzovlak, ki bo prevozil gorenjo progo v sedmih urah.

Trbovlje. Danes se poroči tukaj gospod Josip Moll, trgovec in vrli član tržaškega „Sokola“ z gospodično Mijo Töry. Bratu iz Primorja in njega narodni soprog najiskrenejše čestitke in krepki „Na zdar!“

Sumljiv ponarejvalec denarja aretiran. Policijski oddelek pri Sv. Jakobu v Trstu je predvčeršnjim aretiral M. Primahovskega, rojenega v Trstu, ki je osumljen, da je tudi bil član tajne družbe ponarejvalcev denarja, katero je te dni policija zasledila pri sv. Ani v delavnici. I. Lutmanna. Karer smo že poročali, so bili doslej že aretirani in zaprti Lutmann, Jože Skabar in kovač Al. Skerk, ki ima v isti hiši, kakor Lutmann, svojo delavnico. Primahovski je na komisarijatu trdovratno tajil soudeležbo pri ponarejanju denarja. Med zaslišanjem pa se je zapletel v taka protislovja, da obdržali so ga in izročili preiskovalnemu sodniku.

Tržaška Št. Jakobska Mladina v Trstu prireja letos že četrtnkrat svoj maskiran ples na pustno soboto v tržaškem „Narodnem Domu“. Ta tradicionalni ples prirejajo Št. Jakobski Slovenci v svrhu, da dobi naša dična družba tudi za novo šolo, katero

sedaj zida pri Sv. Jakobu, nekaj prispevkov. Tržaški Slovenci so vedno radi nabirali za našo družbo, za to tudi sedaj ne bodo izostali, ko se gre za nekaj, kar imajo pred očmi, io je za novo šolsko stavbo. Naslov Št. Jakobska Mladina je nekako naslov za kraj kjer se nahaja ta stavba, ni pa s tem že rečeno, da bi se drugi Tržaški Slovenci odtegnili od darov, ki jih nabira Št. Jakobska Mladina za stavbo. Z vso gotovostjo torej pričakujemo, da bo četrti maskiran ples mnogo bolj obiskan nego prejšnja leta in da bo torej nadkrilil vse prejšnje prireditve. Opozorjamo, da bodo najboljše maske obdarovane, da bo med odmorom razdelitev krasnih dobitev in da bo drugače preskrbljeno za vsestransko zabavo. Na svidenje lorej na pustno soboto!

Češka požrtvovalnost. Nadinžinir Edvard Sevcik v Pragi je zapustil društvu „Komensky“ na Dunaju 5000 K. — Tehnično osobe „Narodne Politike“ je nabralo pretečni teden za „Češko šolsko matico“ 3266 kron. In mi! — Dohodki naše obrambene družbe se vedno manjšajo, dočim stroški vedno bolj naraščajo.

Vojaška godba na Ciril-Metodovem plesu v Trstu. Poročali smo že, da je odbor za prireditev Ciril-Metodovega plesa stal radi godbe v pogajanju z Prvo slovensko tržaško narodno godbo, ki pa se jej je umaknil in sprejel rajši kakor narodno — vojaško 97 pešp. Gospoda se je baje ustrasila „Jutra“ in poslala odbornika C. M. plesa k vodstvu narodne godbe, češ, deset mož bi potrebovali za spodnjo sokolovo dvorano, plačali bi 100 K. Sklenjeno je bilo, a ni trajalo dolgo, pa se je to slepomišljenje zopet pričelo: Deset mož je preveč potrebujemo samo 6—7 za kakih 50 K — so dejali. Seveda 100 K bi ne mogli plačati ker, da stane vojaška godba 280 K samo za zgornji prostor. Narodna godba bi stala za oba prostora, zgornji in spodnji samo 200 K. Ta zadeva meče res prav čudno luč na gotove kroge, ki so s tem omalovaževanjem slovenske narodne godbe napravili napako ki je ne bi smeli napraviti, ker delavstvo ne bo hotelo služiti vedno samo za stafažo, ono hoče biti — in ima tudi pravico zahtevati to — vpoštevano kot zelo važen činitelj v našem narodnem življenju v Trstu. Take napake se ne smejo več zgoditi. „Jutra“ nima pri kritiki tržaških razmer nobenih zlobnih namenov, ali potegovalo se bo vedno za pravice in v tem slučaju je pravica na strani narodne godbe in delastva, ki stoji za njo.

4520 kron v vreči. Iz Beljaka se poroča: Elektrik Ernest Sperr in železničar Rudolf Lakovič sta prišla te dni nenavadni stvari na sled. Ko sta dne 30. januarja potegnili iz vagona neko vrečo in jo vrgla na tla, je začel Lakovič nenavaden šum. Ker se mu je zdela stvar sumljiva, je poklical Speera, s katerim je potem skupno vrečo razparal in na svoje velikansko začudenje našel v vreči 4520 kron denarja v zlatu. — Zanimivo na vsej stvari je dejstvo, da je vreča že parkrat menjala svojega posestnika. O tej čudni najdbi so bili takoj obveščeni orožniki, ki so odrenili na mestu obširno preiskavo.

Zagonivna smrt 36-letno kuharico Ivano Rupič iz Celovca so našli dne 28. januarja v bližini Opatije mrtvo. Rupič se je dne 27. januarja odpeljala iz Gradca, kjer je poprej služila z železnico v Opatijo na svoje novo mesto in je izstopila na postaji Matulje. Na potu v Opatijo je najbrže zašla, nakar so jo neznani ljudje napadli, oropali in umorili.

Vlom. V gostilno Franca Confidenti iz Zavodne pri Celju je pred kratkim vlomil že večkrat kaznovan postopač Karl Lubej in ukradel iz nezaprtega predala K 32 denarja. Ko je hotel ravno pobegniti s plenom, ga je zapazil Confidentijev sin, ki ga je takoj pograbil in pozneje izročil orožnikom.

Tako govoreča je Katarina de Medicis premagovala svoj glas, kakor da ji ta glas obuja strašne misli. Njena strast do sina Henrika je vrela v njej kakor strast divje tigre. Loyola jo je gledal z nekako preplašeno radovednostjo.

„Ali ga hočete videti?“ je povzela Katarina, vzdramivša se iz svoje zamišljenosti. „Da, pojdite ga blagvslovit v imenu Krista, ki vas je v toliki meri obdaruil s svojo naklonjenostjo.“

Katarina je naglo odprla bližnja vrata in stopila v sobo, ki jo je razsvetljavala zgolj medla luč ponočne svetiljke. Tu so spali prvi trije kraljevi sinovi. Bila je nekakšna spalnica, iz katere je bil izključen samo Franc, najmlajši kraljev sin, štirileten deček, ki je spal še s svojo dojiljo.

V tej spalnici so stale tri postelje na stebrih, z zavesami, ki so padale v gostih gubah do tal. Na levi je stala postelja Franca, soproga Marije Stuartove, najstarejšega princa, ki mu je bilo takrat pičlih petnajst let. Spal je z umerjenim, ritmično ječečim sopenjem. Katarina je šla mimo njega, kakor da ne sliši tega ječanja. Na desni je spala postelja devetletnega Karla. Videla sta ga za odgrnjenimi zavesami, kako je ležal z odprtimi očmi in sanjaril kdoveočem.

(Pride še)

„Jaz Pierretta, Ti Pierrot!“ ta splošna tajinstvena deviza za letošnjo veliko Sokolovo maskarado v Ljubljani, katere umetniško vodstvo je v rokah akad. slikarja gosp. I. Vavpotiča, ti zazveni vedno pogostje na uho, na ulici, v kavarni, v krogu znancev, provzročila pa je tudi že marsikatero domačo žensko revolucijo, ako se srce rodbinskega vladarja ni hotelo takoj ogreti za to idejo. Z ozirom na naraščajoče zanimanje se prihodnje dni popolnoma neženirano predstavi in pokaže v javnih lokalih širnemu ljubljanskemu občinstvu Pierrot in njegova gospa Pierretta, ljubica njegova Colombina s svojim soprogom in Pierrottovim tekmečem Harlekinom, ta cela in njej sorodna družba, živeča v ozačju mehke zaljubljenosti, sanjavosti in nežne lahkomišelnosti. Na ta poset že danes upozorjamo.

Samomor. V Ptuj se je ustretil v svoji pisarni kancelist Josip Bortsch. Vzrok samomora je neznana. Bortsch je bil oženjen in brez otrok. Živel je jako solidno in pametno.

Laški natak — kitajski general. Neki Luigi Savolda iz Brescije, ki je odšel pred več leti na Kitajsko in je bil v nekem hotelu v Sanghaju natak, je pisal te dni domu v Brescijo pismo v katerem pravi med dr.: „Hotel, v katerem sem služil, sem zapustil. Vodje revolucije so mi namreč napravili sija no ponudbo. Ker so izvedeli, da sem nad deset let služil v laški vojni mornarici, so me vprašali, če bi znal komandirati rekrute in voditi pri naskoku na Peking jeden bataljon. Jaz sem pritrdil, in obljubili so mi 600 taelov na mesec; če bom izpolnil njih pričakovanja, bom dobil čez en mesec 1000 taelov plače. Če bi bil v vojni ranjen, dobim 10 000 taelov odškodnine, če bi pa padel, dobi rodbina 50.000 taelov. Če bo revolucija zmagala, bom dobil dotacije 100.000 taelov in odlično mesto v armadi republike. Rekli so mi tudi naj si naročim uniformo, ki je enaka uniformi generala...“ Bog vedi če so v Bresciji Savoldijevemu pismu kaj verjeli. Mi — gospod Savoldi nam bo že oprostil — ne verjamemo prav nič.

Počasi jo maham te dni po Dunajski cesti. Ravno grem mimo Hribarjeve tiskarne, kar stopi iz hiše Boltatu Pete iz Kudeluga. Prav iskreno sem bil vesel, da sem ga po dolgem času spet enkrat videl, kajti Pepe je nenavadno zabaven človek. Že marsikatero čemerne urico mi je pregnal s svojim neprisljnim, zdravim in vsestranskim humorjem. Najbolj ga seveda „lomi“, kadar ga ima malo pod kapo, ker se pri njem — Bog mu odpusti ta greh — dogaja vedno vsak dan. Še bolj nego njegov božanstveni humor me pa seveda zabavajo njegove slike. Tu pa človek kar ne pride iz smeha in dobre volje kar ne ve, čemu bi se čudil bolj, ali razkošni Pepetovi potratnosti, kar se tiče barv — Pepetu namreč žilica ne da miru, dokler ne pomoči, kadar slika, čopiča vsaj po trikrat v vsako barvo, ker jih ima na tiljici — ali bohotni Pepetovi risarski fantaziji, ki suverenost z despektem prezira vsa pravila anatomije, perspektive in kar je še take nepotrebne navlake. Samo enkrat se mu je neka slika malo ponesrečila in še danes je zaradi tega jezen. To je neka slika iz ljubljanskega „Mestnega loga“, ali kakor pravi Pepe iz „štatholda“. Pepe namreč silno rad hodi v „štathold“ na izprehod, da študira življenje in naravo. In tako mu je na nekem izprehodu prišla nesrečna misel, da bi vrgel enkrat na platno partijo „štatholda“ kar „po naravi“. Pepe namreč po navadi slika po fotografiji. Večkrat mi je rekel: „Fotografija je najbolj zanesljiva. Oko se rado vara. Namesto modrega vidi zeleno, namesto rdečega rjavo — fotografija pa ne laže nikoli. In zato ni čudno, da se mu je tisti poizkus „po naravi“ ponesrečil. — Ampak zdi se mi, da sem nekam predaleč že zašel!

Torej, da nadaljujem, kjer sem prekinil, srečam Pepeta, in oba sva bila zelo vesela. „Bog ga daj, Pepe, kako je kaj?“ mu zakličem.

„Eh slab, zmeram slab!“ mi odvrne Pepe. „Dragina je čezdali hujs. Use se draža. Sam na žabjek sa še ta stare cene, pa sa m tud zadnē rekel, da boja iz cenam šli mal gor. Ta nar bel me pa gifa, da se je zdej že celo kuruzna slama pudražila. Al s bran u „Jutre“ lan tist moj anserat zavel kuruzne slame? Nucu je že nucu, muštru sm dubiu kmal skor tolk, de b blo lohka ker za en cen štrozak, ampak kakšne! Use prelažan puvalan pa dragu kokor žefran! Čist nč s nism mogu izbrat. Kaj m je blo za strit? Uzeu sm en žakl ud krumpirja, k m ga je guspudina hopuzela, k nism mogu kvartija plat, nabašem tiste muštre not pol pa še mal eravce, no pa se use glih dobr gor leži. Moja ta stara prav, da še ankol ankol ni tku fanj ležala kokor na tem štrožak, če prau ni čist iz kurnzne slame. Am-

pak veseli me pa, de m per „Jutre“ za tist anserat nisa nč rajtal. Sa rekel, no Pepe, če pa nis nubene prida kuruzne slame dubiu, t boma pa rajtenga za tist anserat dol spustil, sej tku vema, da nama ankol nč ud tebe dubil. Ja, sej že pu pravic puvem, zmutil se nisa čist nč. Jest že iz principa ankol nč na dam, uzamem pa rad, če se m ke kaj urejma, Če b m ti recima zdejla ena kronca dau b ja prec uzen. Zakaj žejn sm kokr maura. Mal ta grenega b nč na škodl. In Pepe me je tako ljubeznjivo — proseče pogledal, da res nisem mogel drugače in sem mu dal kronico. „Tukaj imaš Pepe, da boš vedel, da je tvoj najboljši prijatelj vendarle

Bav-Bav.

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

Belgrad, 3. feb. Kralj je sprejel demisijo kabineta dr. Milovanovića.

Belgrad, 3. feb. V današnji seji skupščine je predsednik Andrej Nikolić poročal, da je vlada odstopila. Seja je bila nato pretrgana.

Opatija, 3. feb. Kralj Nikola črnogorski in njegov sin princ Peter so odsedeli v hotelu Stefaniya v Opatiji.

Madrid, 3. febr. Iz Lizbone se poroča: Stavka se smatra za končano, ker večina tovarjen že zopet dela. V trdnjavah, zaporih in po lazaretih se nahaja na tisoče aretovanih. Vlada je sklenila, odgoditi parlament za delj časa ter vzdržati vojaško diktaturo dokler se ne izvrše obsodbe nad zajetimi revolucionarji, ki bodo najbrže prepeljani na otok Timor. Ob četrletnini umora kralja Karlosa in prestolonaslednika Alojzija Filipa so se brale v italijanski cerkvi zadušnice.

Madrid, 3. feb. Pri mašah zadušnicah, ki so bile v italijanski cerkvi v Lizboni, je bila udeležba silno mala, ker so se monarhisti bali, da bo vlada vse udeležence aretirala.

Lisbona, 3. feb. Senat je odobril sklep parlamenta glede podaljšanja obsednega stanja v Lizboni in v drugih mestih, ter sklenil sklicati kongres, da se odloči odgodenje parlamenta. Senat je tudi odobril predlog vlade, naj se ostro kaznujejo vsi provzročitelji nemirov, ki so bili aretovani.

London, 3. feb. Angleška družba pacifistov, apelira potom časopisja na publiko, za financijelno podporo za svojo agitacijo, za katero potrebuje 100.000 šterlin.

Dunaj, 3. feb. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da preidejo radijevi rudniki v Joachimstalu na Češkem v roke državne uprave. Radij bo država monopolizirala.

Dunaj, 3. feb. Tukajšnjemu, v 9. mestnem okraju bivajočemu italijanskemu slikarju dr. Stringi ste bili ukradeni iz ateljeja dve oljnati sliki v vrednosti 800 K.

Bengasi, 3. feb. Situacija nespremenjena. Razburkano morje ne dopušča, da bi se čete izkrcavale.

Dunaj, 3. feb. Iz angleških političkih virov se izve, da hoče Italija okupirati Hodeido.

Tripols, 3. feb. Regiment „Firence“ je včeraj reknogisciral Cullet in Farquieri, ne da bi opazil sovražnika.

Mukden, 3. feb. Ker je zmanjkalo sredstev, za vzdrževanje novih oddelkov čet, je bilo ustavljeno izplačevanje uradnikskih plač. Zato so skoro vsi uradniki demisijonirali. Vsa državna administrativna dela so docela ustavljena. Pričakujejo se velikanski nemiri, zato beže ljudje v masah iz mesta proti severu države.

London, 3. feb. Neka tukajšnja odlična angleška družba, jako poznanih oseb, je poslala turskemu suhanu in turskemu parlamentu spomenico, glede postopanja neturskih narodnostih v Macedoniji. Angleži so bili prepričani, da bodo Mladoturki, ko zavladajo pravičnejši napram drugorodcem, ter da samo napredek mladoturškega režima zamore spremeniti razmere. Ako se v najbližjem času ne dokaže z resno voljo, da se hoče te razmere spremeniti, potem Angleži ne morejo več simpatizirati z Mladoturki. Resolucija je zbudila v Carigradu senzacijo.

Razne vesti.

* **Skladatelj, ki ne pozna not.** Okrog 300.000 K letnih dohodkov ima neki ameriški skladatelj, ki pa ne zna niti brati niti pisati. Skladatelj se imenuje Irvinay Berlin, ki si je še pred dvema letoma služil svoj vsakdanji kruh po newyorških kavarnah in gostilnah kot mali pikolo. Že od mladega se je zanimal za glasbo in nikdar ni opustil prilike, da ne bi udarjal po tipkah v restavrantu postavljenega glasovirja. Vse svoje življenje ni nikdar slišal o kakih notah, ali vedno je igral po svoji fantaziji, in kljub temu je znal izvajati povsem nove in ljubke melodije. Gostje so ga prav radi

poslušali. Neki gost pa mu je svetoval iz dobrohotnosti, da bi dal svojo najljubše melodijo prestaviti v note. Dobil je komponista, ki mu je njegovo melodijo prevel v jezik not in skladba je romala med ameriško ljudstvo. Dandanes vsak fante žvižga po newyorških ulicah njegovo pesem, ki je postala popolnoma domača. V kratkem času je bilo prodanih preko milijon izvodov te skladbe. Irving je pa ob priliki nekega koncerta tudi zelo razočaral s svojimi melodijami drugače muzikalično zelo razposajene Berlinčane, ki so mu prideli še ime Berlin. Nekdanji kavarniški pikolo — sedaj slavni komponist Irving Berlin dobro zna, da njegove glasbene fantazije niso samo za navadne gostilniške goste, da so v muzikalicnem svetu zlata vredne. Njegove fantazije založniki dobro plačujejo, tako da ima približno 300.000 letnih dohodkov.

* **Poročni darovi v vrednosti 20 milijon kron.** V januarju se je v Ameriki poročila gospa Cromwell z E. T. Sroteburyem, bančnim šefom neke velike banke v Filadelfiji, ki jo ima skupno z ameriškim milijonarjem Morganom. Darovi, ki jih je dobila omenjena gospa za doto, predstavljajo vrednost 20 milijonov kron. Zenin je dal nevesti za ženilo 16 milijonov kron v raznih vrednostnih papirjih. Miljonar Morgan je daroval nevesti briljantno ogrtačo, vredno 160.000 K in 400.000 K drag kamen — safir. Nevestina bala obstoji iz 80 pariških kostumov in hišne oprave za 60 sob.

* **Od kod ime Marjaviti?** Nedavno smo pisali o novi verski sekci, ki se je pojavila med rimskimi katoliki na Rusko-Poljskem. Ime je ta verska družba dobila po ustanoviteljici, Mariji Witte (rusko: Marija Witte), katero so družbini verniki proglasili za svetnico. Ta družba ne priznava papeža in zato je Vatikan njene vernike preklel. V Rusiji je družba priznana.

* **Knez Ljubomirski ima nov šport.** Du najski listi so zadnje dneve javljali, da se v kratkem igra v Rajmundovem gledišču nova opereta nekega skladatelja, ki se skriva pod imenom L. Mirski. Ta skladatelj ni nihče drugi nego oni v dunajskih športnih krogih poznani poljski knez Ladislav Ljubomirski, ki redi posebno drage in krasne konje-dirkače, s kat rimi si je pri raznih konjskih dirkah pridobil svetovno slavo in tudi precej barokovcev s tremi ničlami. No sedaj je njegov najnovejši šport — opereta, ker tak knez res ne ve, kako bi zapravljal svoje dolgočasno življenje. Ljubomirski je ožji prijatelj „valjkovega kralja“ Straussa in Weingartnerja. Mogoče hoče sedaj dirkati na operetnem polju z drugimi operetnimi korifeji? Ali pa bo imel pri tej novi dirki tudi take uspehe, kakor pri konjski, je vprašanje. Hudožni jeziki pravijo, da je knez na vsak način vsestranski talent.

* **Najdaljši lasje.** Kako dolgi lahko zrastejo človeški lasje? Pesniških odgovorov na to vprašanje ne moremo spoštovati, kajti po svoji stari neoporečni pravici pretiravajo tudi tu. Veliki perzijski pesnik Firduzi je prisojil eni izmed kraljic tako dolge lase, da „segajo njeni kodri od strehe do zemlje“ in da zakliče zavidanja vredna lepota ljubčku, ki koprni po njej: „Oprimi se mojih las in splezaj ročno k meni — jaz sama naj ti bom vrvi!“ Tako bujni lasje rastejo nedvomno samo v orientalski poeziji. Toda kljub temu je živel oseba, ki je o njej znanstveno dokazano, da je imela 232 cm dolge lase. Čeprav morda nežni spol ne bo zadovoljen, vendar moramo povedati resnico, da je bil nositelj teh bujnih las moški in sicer poglavar indijskega rodu. Kajti povprečna dolžina nestriženih človeških las znaša 70 do 100 centimetrov, kakor so dognala skrbna in natančna merjenja. Daljši so že izvanrednost. Seveda je razumljivo samoposebi, da merimo dolžino las pri osebah ženskega spola. Več posameznih slučajev pa govori zato, da tudi rast možkih las, zlasti v mladosti, prav nič ne zaostaja za rastjo ženskih las. Ruskim menihom, španskim in italijanskim pastirjem zrastejo prav tako dolgi, kakor je povprečna rast ženskih las. Dečkom, ki jim ne strižejo las, zrastejo lasje do polovice telesa, tako da prekose svoje sestre. Zlasti bujni rastejo lasje možkim na Javi, kjer si domačini ne strižejo las, pogosto jim segajo do kolen.

* **Nesreča na morju.** Angleški podmorski čoln „A 3“ je trčil v četrtek zvečer pri Portsmouthu s topničarko „Hazard“ in in se na mestu potopil. Vsi oficirji in moštvo je utonilo.

* **Lov za vlomilci.** Na kolodvoru v Orleanu na Francoskem so predvčeršnjim neznan vlomilec napadli dva železniška uradnika z revolverjem in nato skočili v pariški vlak. Orožniki so bili o atentatu takoj obveščeni in so se podali na lov za vlomilci. Ko so jih hoteli aretirati, je eden izmed vlomilcev izprožil samokres, ustrelil prvega orožnika in pobegnil. Na postaji Etampes so orožniki preiskali vse vozove. Ko so prišli do vozov prvega razreda, si je neki potnik nenadoma pognal kroglo v glavo. Identiteta samomorilca, ki je bil najbrže član vlomilske tolpe, še ni dognana. Tudi neki drug vlomilec, ki je skočil iz vlaka ni bil nevarno ranjen, se je ustrelil na mestu, ko bi

moral biti aretiran. Tretjega vlomilca os orožniki aretirali in odvedli v zapor.

* **Nesreča pri sankanju.** V Drahovicih na Češkem so se trije otroci ponesrečili pri sankanju. Eden je obležal na mestu mrtve, druga dva sta bila nevarno ranjena.

* **Mlada samomorilka.** V Zagrebu se je ustrelila neka 16 letna deklica. V pismu je pisala, da je veliko ljubila, a ni prišla do cilja, vsled česar je prostovoljno zapustila življenje.

* **Ljudske kuhinje brez opojnih pijač.** Lep uspeh je po šestnajstletnem delovanju doseglo žensko društvo v Curihi z ustanavljanjem ljudskih kuhinj, kjer ne točijo opojnih pijač. Društvo je začelo z malo kavarno, v kateri je imelo prostora kakih 60 oseb in v kateri so stregle tri osebe. Danes ima društvo 11 ljudskih kuhinj, v katerih ne točijo opojnih pijač. Vsakdanja frekvenca teh kuhinj je 10.000 oseb. V svrhu postrežbe je nastavljenih 350 do 400 žen. Mali ustanovni kapital v znesku 6000 frankov je bil sčasoma zvišan na en milijon frankov.

* **Razporočni prstan.** Najnovejši ameriški izum je razporočni prstan. Nosijo ga na desnem mezinu. Izumila ga je mrs. Parker, ki hoče na ta način prepričati vsa nepotrebnega vprašanja po soprogo.

* **Žene — otroci.** Angleška vlada je pred kratkim objavila rezultate ljudskega štetja v Indiji. Ti izkazi izkazujejo, da je v Indiji 250.000 majhnih deklic, ki so že omožene, čeprav so stare še le — pet let. Omoženih deklic je v Indiji dva milijona, pravih žen, ki dozda še niso dosegle 15. leta, šest milijonov. Ta čudna dvestva povzroča indijska navada da mora oče kakor kmalu mogoče svoji hčeri kupiti moža. Deklice se poroče v templju in se po ceremoniji vrnejo k staršem. Se le v starosti dvanajst do petnajst let se „mlade soproge“ preselijo k svojim možem. Milijone indijskih žen je že s trinajstimi leti mater, s petindvajsetimi leti pa že babice. Usode indijskih žen pač ne moremo zavidati, ker so sužnje svojih mož. Še žalostnejša je usoda vdov, čeprav je skoraj popolnoma izginila navada, da se da vdova po smrti svojega moža sežgati. Čim več trpi vdova, tem srečnejši je njen mož na drugem svetu. Vdove postanejo navadno plesalke v templjih, poklic, ki ni drugega nego „sijajna beda“.

* **Nastalo in izginjajoči otoki.** Dne 28. junija 1831 se je 30 milj od Sciacce potresla ladja, ki ji je poveljeval kapitan Pultney Malcon, vozeča med južnosicilskim obrežjem in severno Afriko, in temu potresu je sledilo nenavadno vznemirjenje morja. Podmorski vulkan je bil pričel bruhati. Dvanajst dni pozneje je dvignil ognjenik iz morja svojo glavo v višini sedem metrov na kraju kjer je bilo morje preje 183 metrov globoko. Ognjenik je vedno bolj rasel. Dne 4. avgusta je dvigal 60 metrov visoko nad morsk gladino svoje žrelo v obliki stožca. Neprehoma so se dvigali gosti oblaki dima, ki so zatemnili morje daleč naokolo. Polagoma pa je vulkan pojenjavil in obenem je pričelo morje odplavljati otok. Dne 25. avgusta se je skrčil otok na dve milj. Začetkom oktobra so videli samo še majhen košček kopne zemlje in polagoma je izginil še ta. Nenadoma pa je izginil največji del otoka Krakatana, ki je med Javo in Sumatro. Dne 26. avgusta 1883 je bil z najgostejšimi gozdi porasteni otok Krakatan dolg 9 kilometrov in širok 5 kilometrov, njegova površina pa je bila 33 in pol kvadratnih kilometrov. Dan pozneje — v noči od 26. do 27. avgusta je bil silen vulkanski izbruh — se je zmanjšala površina Krakatava za več kakor polovico, širok je bil samo še z in pol km in dolg 2 km. Največji del otoka z 822 m visoko vulkansko goro se je bil pogreznil v morje. Iz morja pa se je polagoma dvignilo dvoje majhnih otokov, ki sta se pozneje zopet pogreznila; pol leta po katastrofi sta bila že širi metre pod morsk gladino. Nenadno pogrezanje otokov je povzročilo na raznih krajih večje in manjše katastrofe. Narasel je bil ogromen morski val in je razdejal na obali Jave in Sumatre Andžer in Merak in se razširil do Indijskega in Tihega morja. Zračne spremembe so čutili tudi v Evropi; s tem je bila v zvezi nenavadno rdeča barva neba, ki se je pojavljala še dolgo potem. Tudi v zadnjih letih so morali zemljepisci predugačiti zemljevide. Leta 1905 je izginil čilski otok Juan Fernandez, dne 25. marca 1909. pa se je pogreznil koralni otok Cipperton. Mehika in Francoska sta se ravno ob tem času pričakali za last tega otoka in sta se že bili zedinili, da razsodi spor italijanski kralj; katastrofa je mahoma končala ves spor.

* **Požar na Nežiderskem jezeru.** Na obrežju Nežiderskega jezera divja za par dni strašen požar. Vse trsje je v plamenu. Ogenj še dosedaj niso mogli pogasiti.

* **Redka ljubavna drama.** V nekem praškem hotelu je iztretil 42 letni hišnik Klimež, oče 6 otrok na 35 letno vdovo Bittermamu več streliv in nato usmrtil še sebe. Klimež je bil v vdovo zaljubljen.

* **Sedem nun rešil.** V mestu Pouxdrotu na Francoskem se nahaja neki silno strogi samostan. Nune, ki ne smejo spustiti v samostan nobenega moškega, bi bile te dni kmalu vse zgubile življenje. Ker niso mogle pogasiti ognja, ki je nastal v samostanu, so zbežale v spalnico. Toda vse skupaj jim ni nič pomagalo. Ogenj je zajel tudi spalnico. Da reši nesrečne nune gotove smrti je neki policaj udril v samostan ne oziiraje se na predpise in rešil vseh sedem nun, ki so se vsled gostega dima že skoraj zadušile.

* **Roparski umor.** V Limoges pri Parizu sta bila pretečeno noč umorjena tamošnji župan in njegova soproga. Morilci so obleke umorjenih polili s petrolejem in in jo zažgali. Župana so oropali vsega denarja, Morilec še dosedaj niso prišli na obeh.

* **Vrednost ženiniga dela so uredili v Švici.** Tam so sklenili zakon, po katerem ima zakonska žena pravico do tretjine možavega zaslužka. S tem delom sme popolnoma svojevoljno razpolagati.

Zadnje brzojavne vesti.

Dunaj, 3. feb. Včeraj na večer se je stanje ministra grofa Aerenthala nenadoma poslabšalo. Vsed vednega obolevanja, zahtevajo Ogrri najodločneje, da mu more biti imenovan naslednik. Imenuje se Burian, kateremu bi sledil kot skupni finančni minister princ Hohenlohe.

Hodeida, 3. febr. Tukajšnji angl. podkonzul je protestiral radi zaplembe neke angleške barke na motor, od strani italijanske križarke „Piemonte“. Ista laška križarka je bombardirala Jabano. Tukajšnji Italijani so pozvali neko francosko družbo ki pozidava pristanišče in železnico v Ras el Ketibu, naj zapusti mesto tekom petih dni. Tudi tej družbi je bila zaplenjena neka ladja.

Mali oglasi.

Spreten žagar tavelat za gater se sprejme pri veliki žagi na Dolenskem. Naslov pove uprava „Jutra“ v Trstu.

Iščem bolj postarno žensko k dvema otrokoma sa o za čez dan. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

Kupi se dobro cello. — Ponudbe upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

Sprejme se nižješolca na stanovanje, eventualno tudi hrano. Natančnejše pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

Čitajte in strmite!

600 kosov, med njimi v ognju pozlačena ura za 4 K 20 vin.

Krasna v ogaju pozlačena, fina anker rem. ura s pozlačeno ploščo s številkami in 36 urnim dobrim idočim orodjem s triletno garancijo. Krasna kravatna igla s simili briljantom, v ognju pozlačen prstan za gospode ali dame, krasen collier z 150 orijentaliskih biserov, najmodernejši ženski nakit, krasn gumbi za manšete, ovratnike in prsa, 3% double-zlato; 6 kosov pravih platnenih robcev, krasno pisalno orodje iz niklja, krasno toaletno zrcalo v etuiju, lepo dišeče toaletno milo, vezan notes, 72 angleških pisarniških peres, 20 korespondenčnih predmetov, ki so neobhodno potrebni za vsako družino. Vse skupaj, z zlato uro vred, ki je sama vredna toliko, stane samo 4 K 20 vin. Odpošilja se po poštne povzetju po eksportni trgovini H. Spingarn. Krakov št. 328

Pri naročilu dveh paketov dodam še lep žepni nož z dvema ojstrinama brezplačno. Pri vsakem nadaljnjem paketu še en nož.

Komur ne ugaja, se vrne nazaj in je torej vsak riziko izključen.

Adresar

ki vsebuje

splosne praktične tabele, železnice, pošte, politično, finančno in deželno upravo, sodišča, šolstvo, klerus, zadružništvo, krajevni repertorij, naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, obrtnikov, zdravnikov, odvetnikov, hotelov in društev na Kranjskem, splošni naslovnik za Ljubljano itd. izde v par dneh v založništvo trdke

Universal v Ljubljani

Cena 10.— K.

Naslovne oznake vsebine so trijezicne in sicer slovenske, nemške in italijanske. Vsak praktičen človek si nabavi „Adresar“, pridobilen trgovcu, obrtniku in industrijcu v njem inserira, umen konsument išče v nem producenta.

Hôtel „TRIGLAV“

na Jesenicah

oddaljen 2 minuti od kolodvora, sobe za tujce, dobra kuhinja, najboljša vina, cene nizke.

Kavarna z biljardom

LOVRO HUMER, hotelir

ELEGANTEN in TRPEŽEN je

pravi

PALMA

kaučukov podpetnik.

Kavarna „Central“

Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsaki dan

KONCERT

damskega in moškega zbora

„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9 uri.

Za obilen obisk se priporoča

Vstop. prost.

St. Miholič.

Kavarna je celo noč odprta.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. -- Lastna tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka IKO

H. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg. - FILIALKA Sv. Petra cesta. - Telefon št. 273

MOTORJI

Motorji s sirovim oljem in visokim pritiskom od 16 do 100 konjskih sil. Gonilni stroški 1 do 1½ vinarjev na eno oz. za vsako konjsko silo. Bencinovi, petrolinovi, ali bencolovi motorji, v ležeči ali stoječi konstrukciji od 1 do 50 konjskih sil, kakor tudi lokomobile od 2 do 20 konjskih sil. Gonilni stroški 5 do 6 vinarjev na uro oziroma od konjske sile.

J. Warchalowski

Dunaj III, Paulusgasse 3. — Budimpesta VI. Váci-Vörut 37. Ugodni plačilni pogoji — Ceniki in obiski strank brezplačno.

